

EUROPOS SEMESTRO TEMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ VALSTYBINĖS UŽIMTUMO TARNYBOS

1. ĮVADAS

Valstybinės užimtumo tarnybos (VUT) yra pagrindinės darbo rinkos institucijos, tiesiogiai atskaitingos vyriausybėms ir įsteigtos, kad palengvintų darbo ieškančių asmenų integraciją į darbo rinką ir tam tikrais atvejais mokėtų nedarbo išmokas ir (arba) socialines išmokas. Nors VUT struktūra kiekvienoje šalyje skirtinga, jos visos padeda suderinti darbo rinkos pasiūlą ir paklausą, teikdamos informaciją, įdarbindamos ir aktyviai teikdamos vietas, nacionalinio ir Europos lygmenų paramos paslaugas. Jos taip pat padeda asmenims sėkmingai keisti savo statusą darbo rinkoje, todėl užtikrina geresnę atitiktį darbo rinkos poreikiams, daugiau augimo galimybių, finansinį stabilumą ir socialiai svarbius rezultatus.

Per pastarojo meto ekonomikos krizę VUT buvo kovos su nedarbu priešakyje. Daugelyje valstybių narių darbo ieškančių asmenų skaičius gerokai išaugo, o mažinant ir ribojant viešojo sektoriaus išlaidas tarnyboms buvo gerokai sumažinti finansiniai ir žmogiškieji ištekliai.

Taigi VUT kyla iššūkis prisitaikyti prie kintančių darbo rinkos realijų ir kartu veiksmingiau dirbti geriau racionalizuojant veiklą ir paslaugas. Svarbiausia tai, kad jos tampa „perėjimo valdymo agentūromis“¹, vykdančiomis naujai suderintas

aktyviausias ir pasyviausias funkcijas, kuriomis remiami tvarūs darbuotojų statuso darbo rinkoje pokyčiai per visą jų karjerą. Aktyviosios priemonės – tai mokymas, užimtumo paskatos, remiamasis užimtumas ir rehabilitacija, tiesioginis darbo vietų kūrimas ir startuolių skatinimo priemonės. Pasyviųjų priemonių pavyzdžiai – pajamų išlaikymas ir rėmimas nedarbo laikotarpiais ir ankstyvas išėjimas į pensiją.

Atsižvelgiant į ateities uždavinius, 2014 m. birželio 18 d. įsigaliojo sprendimas dėl VUT bendradarbiavimo stiprinimo² ir buvo sukurtas oficialus Europos VUT tinklas. Jo tikslas – padidinti VUT pajėgumus, veiksmingumą ir efektyvumą sukuriant platformą, kurioje Europos lygmeniu būtų galima palyginti jų veiklos rezultatus, nustatyti gerą patirtį ir sukurti tarpusavio mokymosi sistemą.

Šio pranešimo struktūra yra tokia. 2 skirsnyje apžvelgiami ES šalių veiklos rezultatai, susiję su politikos uždaviniais. 3 skirsnyje nagrinėjami turimi įrodymai, susiję su tinkama politika, kurią taikant galima veiksmingai tuos uždavinius išspręsti, o 4 skirsnyje trumpai apžvelgiama ES šalyse sukaupta geroji patirtis.

¹ Komisijos komunikatas „[Ekonomikos atsigavimas kuriant darbo vietas](#)“, COM(2012) 173 final.

² 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 573/2014/ES.

2. POLITIKOS UŽDAVINIAI. ES ŠALIŲ VEIKLOS REZULTATŲ APŽVALGA

2.1. Darbo ieškančių asmenų ir bedarbių registravimas ir informuojamasis darbas su neaktyviais asmenimis (su darbo jėgos pasiūla susijusi veikla)

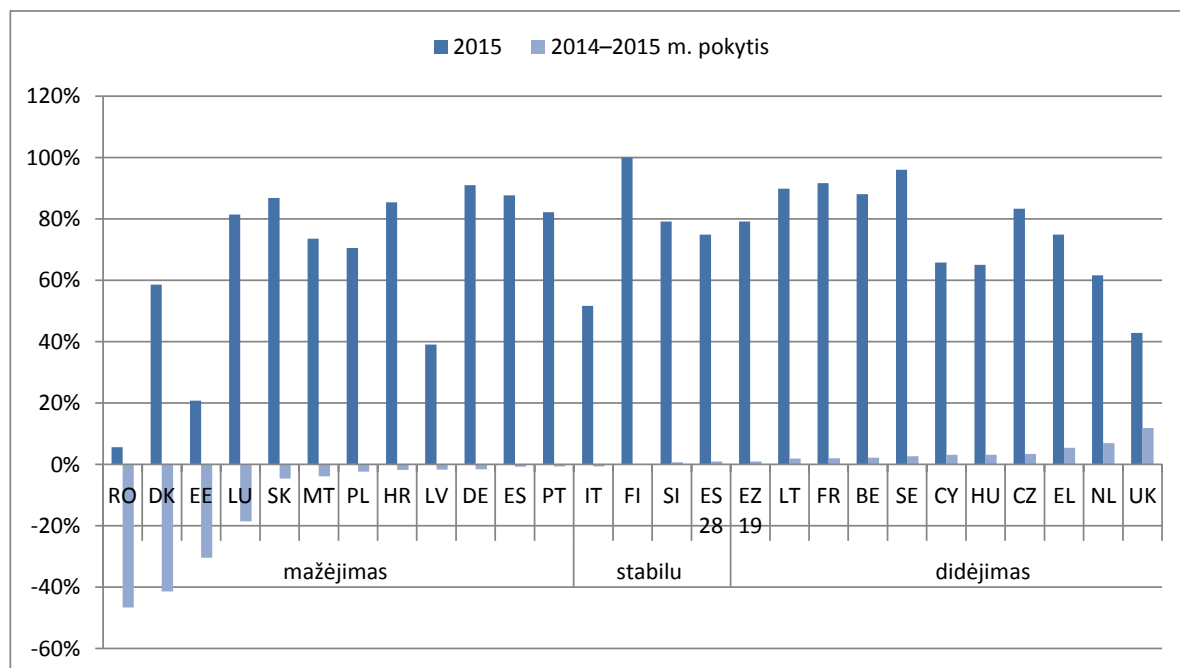
Darbo ieškančių asmenų registravimo kriterijai ES skiriasi. Kai kuriose valstybėse narėse registruoti darbo ieškantys asmenys gali apimti neaktyvius arba jau užimtus asmenis.

Užsiregistruoti VUT yra būtinoji sąlyga norint pasinaudoti aktyvios darbo rinkos priemonėmis ir parama ieškant darbo. Taigi registravimosi lygiai daro didelį poveikį VUT gebėjimui vykdyti informuojamąjį darbą su neaktyviais gyventojais, įskaitant jaunimą, moteris ir vyresnio amžiaus neaktyvius gyventojus, ir spręsti ilgalaikio nedarbo problemą³.

Ilgalaikių bedarbių registravimas valstybėse narėse labai skiriasi. Registravimosi lygiai yra aukšti (daugiau nei 85 proc.) tokiose skirtingose šalyse, kaip Vokietija, Ispanija ir Slovakija, daug mažesni (apie 50 proc. ar mažiau) Italijoje, Jungtinėje Karalystėje, Nyderlanduose ir Bulgarijoje ir labai mažas Rumunijoje (1 diagrama).

Registruotų bedarbių lygio skirtumai valstybėse atsiranda dėl kelių veiksnių, įskaitant VUT paslaugų kokybę ir patrauklumą, nedarbo ir socialinių išmokų lygį, trukmę ir atrankos kriterijus, bei su šiomis išmokomis siejamas pareigas bei sankcijų taikymo mechanizmus. Kai kuriose valstybėse narėse bedarbiai privalo užsiregistruoti VUT, kad galėtų naudotis paslaugomis, pvz., sveikatos priežiūra.

1 diagrama. VUT užsiregistravusių ilgalaikių bedarbių dalis 2015 m. ir pokytis palyginti su 2014 m.

Šaltinis – apskaičiuota remiantis Eurostato duomenimis (Ilsa_ugadra)

Pastaba. Austrijos ir Airijos duomenų turima nedaug.

³ Taip pat žr. Europos semestro teminės informacijos suvestines, konkrečiai skirtas šioms temoms.

2.2. Laisvų darbo vietų paieška (su darbo jėgos paklausa susijusi veikla)

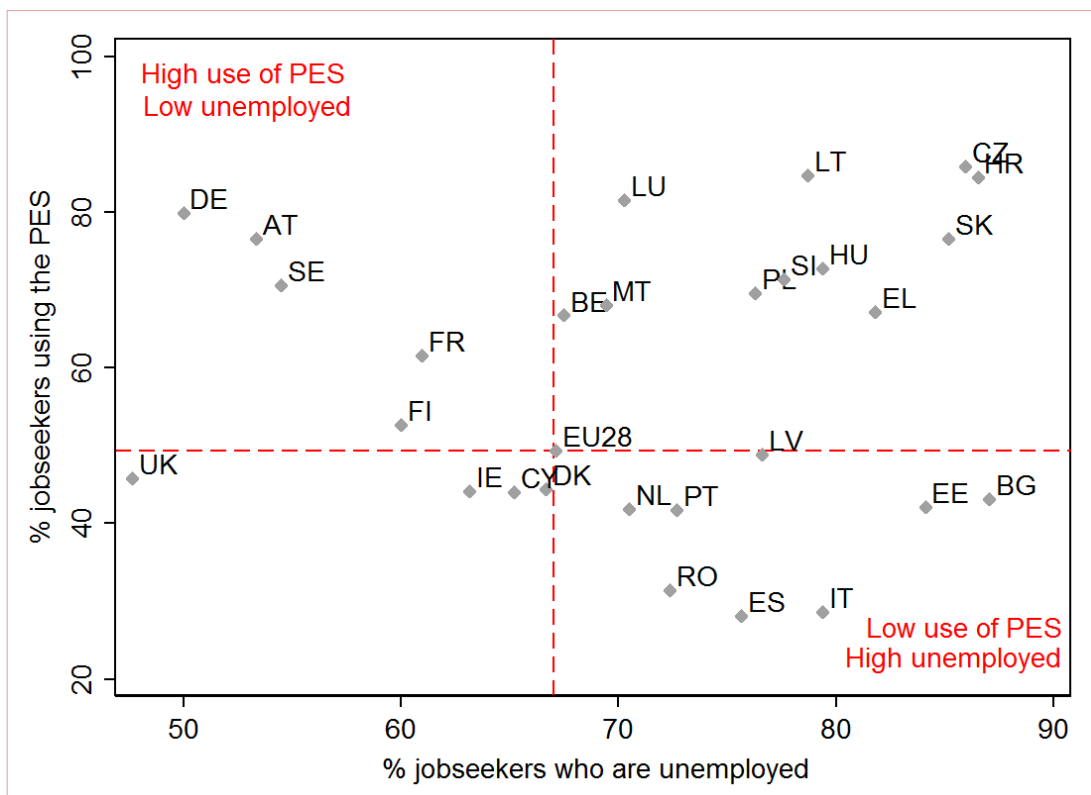
Vienas iš pagrindinių VUT kylančių uždavinių – rasti kuo daugiau darbo pasiūlymų darbo ieškantiems asmenims. Taigi informacijos apie laisvas darbo vietas rinkimas iš darbdavių yra esminė VUT užduotis. Darbdaviai gali pranešti apie laisvas darbo vietas įvairiais kanalais (nemokamu telefonu, faksu arba per internetines taikomas programas). VUT taip pat tiesiogiai kreipiasi į darbdavius ir klausia apie laisvas darbo vietas telefonu, siūsdamos klausimynus, lankydamosi įmonėse ir palaikydamos tiesioginius ryšius. 2012–2015 m. vidutinis informacijos apie laisvas darbo vietas srautas per mėnesį gerokai padidėjo. 2015 m. 25 kas mėnesį bendrus duomenis teikusios VUT vidutiniškai gavo 200 000 daugiau pranešimų apie laisvas darbo vietas nei 2012 m.⁴

2.3. Veiksmingo naudojimosi VUT paslaugomis užtikrinimas ieškant darbo ir įsidarbinant (pasiūlos ir paklausos derinimas)

Tokiose šalyse, kaip Vokietija, Austrija ir Švedija, ieškant darbo VUT paslaugomis naudojamosi daug dažniau nei vidutiniškai ES, nors tarp darbo ieškančių asmenų bedarbių dalis yra palyginti nedidelė. Kita vertus, Bulgarijoje, Ispanijoje ir Italijoje VUT paslaugomis naudojamosi daug rečiau nei vidutiniškai, nors bedarbių dalis tarp darbo ieškančių asmenų yra didelė.

Šiuos skirtumus galima paaiškinti VUT veiklos mastu, siūlomų paslaugų kokybe ir alternatyvios kitų dalyvių, kaip antai privačių užimtumo tarnybų, paramos buvimu.

2 diagrama. Naudojimas VUT paslaugomis ieškant darbo ir nedarbingų darbo ieškančių asmenų dalis 2014 m.

Šaltinis – 2014 m. Eurostato darbo jėgos tyrimas.

⁴ [2016 m. VUT pajėgumų vertinimo ataskaitos](#) duomenys.

Remiantis naujausiais turimais duomenimis, 2012 m. VUT tam tikru mastu dalyvavo įdarbinant 9,4 proc. neseniai įsidarbinusių asmenų. Šis skaičius viršija 15 proc. Kroatijoje, Liuksemburge, Vengrijoje ir Suomijoje ir yra mažesnis nei 3 proc. Ispanijoje, Italijoje ir Kipre. Nors didžiausią tikimybę įsidarbinti turi jauni žmonės, šioje grupėje VUT dalyvavimas susirandant darbą yra mažesnis (8,5 proc.) palyginti su dalyvavimu vyresnio amžiaus grupėse (9,3 proc. – 25–49 metų asmenų grupėje ir 12,1 proc. – 50–64 metų asmenų grupėje). Tačiau tai pasakytina ne apie visas valstybes nares; VUT aktyviau dalyvauja įdarbinant jaunus žmones nei kitų amžiaus grupių atstovus Belgijoje, Kroatijoje, Lenkijoje ir Rumunijoje.

Siekdamos pagerinti darbo rinkas Europos VUT pačios padarė išvadą⁵, kad turi padėti remti profesinės veiklos pokyčius. Taigi, atsižvelgiant į sunkumus, susijusius su pereinamojo laikotarpio darbo rinkomis, aktyvumo skatinimo politika turi būti siekiama tvarių rezultatų.

3. POLITIKOS SVERTAI POLITIKOS UŽDAVINIAMS SPRĘSTI

Kad užtikrintų optimalų darbo rinkos veikimą ir spartesnį bedarbių įsidarbinimą, VUT turi gerinti savo paslaugas, kad pasiektų strategijoje „Europa 2020“ įtvirtintą užimtumo tikslą.

Kad užtikrintų optimalų darbo rinkos veikimą ir spartesnį bedarbių įsidarbinimą, VUT turi gerinti savo paslaugas, kad pasiektų strategijoje „Europa 2020“ įtvirtintus tikslus.

Tai galima padaryti, visų pirma, tobulinant:

- specialiai pritaikytų paslaugų teikimą su pasiūla ir paklausa susijusiems darbo rinkos dalyviams, be kita ko, naudojant e. paslaugas ir didinant skaitmeninimo pajėgumus;
- prie individualių poreikių pritaikytų įsidarbinamumo rėmimo paslaugų teikimą ankstyvajame etape;
- stiprių partnerystės ryšių plėtojimą ir glaudesnę (daugiapakopį) veiklos koordinavimą, visų pirma, su kitomis užimtumo tarnybomis, siekiant pagerinti paslaugų teikimą, be kita ko, kitose valstybėse narėse.

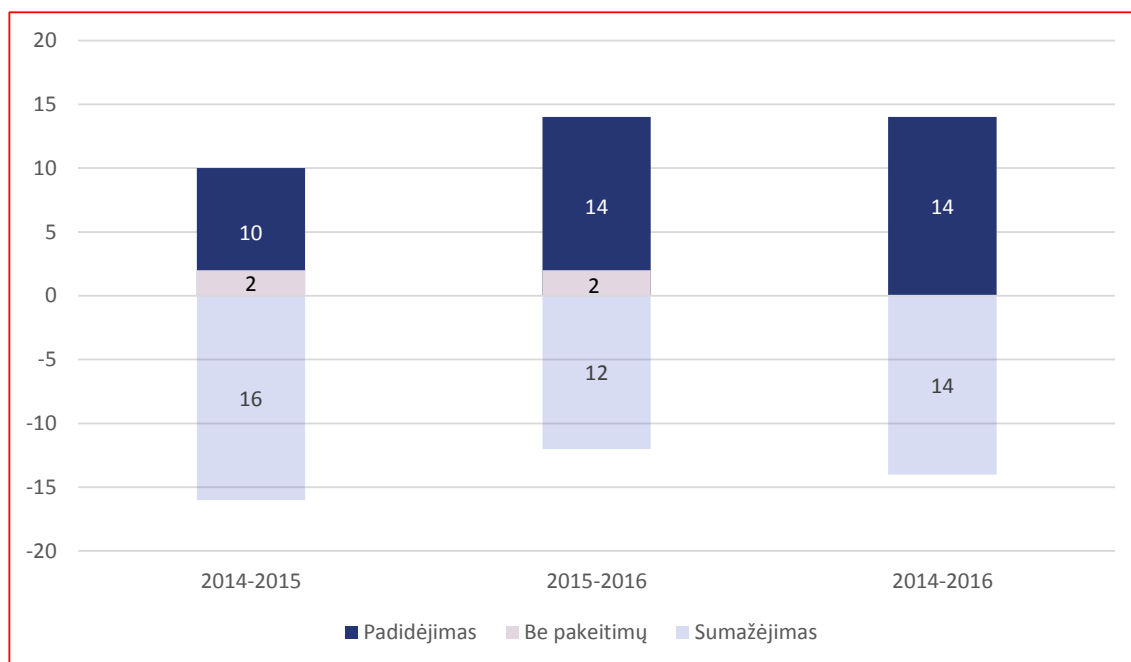
3.1. Pajėgumai ir išteklių lygis

Iš turimų duomenų matyti, kad krizės pradžioje gerokai sumažinti VUT žmogiškieji ištekliai 2012 m. apskritai vėl pradėjo didėti.

Iš turimų duomenų matyti, kad krizės pradžioje gerokai sumažintas VUT dirbančių žmonių skaičius 2012 m. apskritai vėl pradėjo didėti. Nuo 2014 m. bendras VUT darbuotojų skaičius išlieka stabilus. 2014–2016 m. jis sumažėjo 1,6 proc. Tačiau už šių bendrų skaičių slypi pavienių VUT skirtumai: pusės VUT, apie kurias yra tokių duomenų, atveju 2014–2016 m. darbuotojų skaičiai sumažėjo. Neseniai, 2016 m., 12 VUT sumažino savo darbuotojų skaičių, palyginti su 2015 m.

⁵ [Valstybinių užimtumo tarnybų indėlis siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų, 2020 m. VUT strateginių rezultatų dokumentas.](#)

3 diagrama. VUT, kuriose didinamas arba mažinamas bendras darbuotojų skaičius, skaičius (etato ekvivalentais), 2014–2016 m.

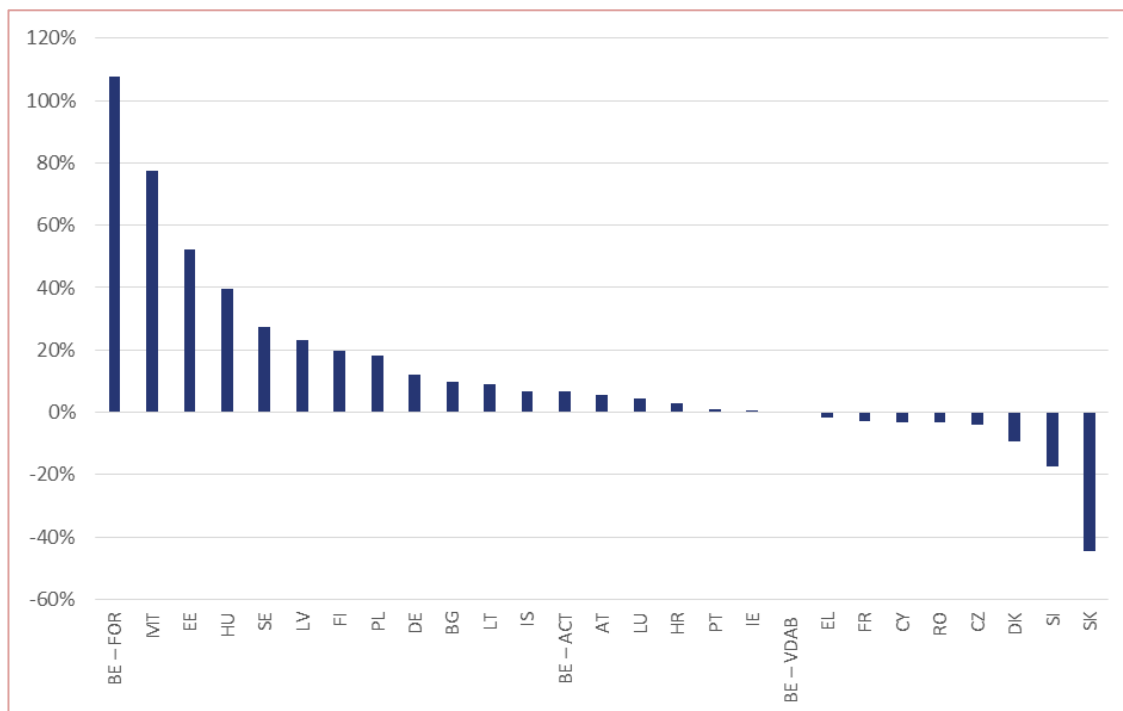

Šaltinis – 2016 m. [VUT pajėgumų vertinimo ataskaitos](#) duomenys.

2013 ir 2014 m. tendencija, kai VUT biudžetai buvo didinami, tęsiasi ir 2015–2016 m. Kalbant apie VUT, apie kurias turima duomenų,

2015 m. dešimt iš jų pranešė apie ankstesniais metais padidėjusias išlaidas, o 2016 m. prognozėse tas skaičius padidėjo iki 19 VUT.

4 diagrama. VUT išlaidų, išskyrus nedarbo išmokas, pokytis procentais, 2015–2016 m.

Šaltinis – 2016 m. [VUT pajėgumų vertinimo ataskaitos](#) duomenys.

3.2. Išteklių panaudojimas. Klientų profiliavimas ir skirstymas

Ištekliai ir parama skiriami pagal klientų grupes remiantis iš profiliavimo priemonių gauta informacija. Veiksminga darbo priemonė – nustatyti darbo ieškančius asmenis, kuriems gresia ilgalaikio nedarbo pavojus ir kuriems veikiausiai būtų naudinga ankstyvoji intervencija. VUT naudoja labai įvairias klientų profiliavimo ir skirstymo priemones.

Jos apima įvairias priemones: nuo statistinio profiliavimo, statistinio profiliavimo ir konkrečius atvejus nagrinėjančių pareigūnų diskrecijos derinimo, negriežto profiliavimo (tinkamumo taisyklių, konkrečius atvejus nagrinėjančių pareigūnų diskrecijos ir administracinių duomenų derinimo), subjektyvesnių kokybinių vertinimų ir psichologinio patikrinimo priemonių iki paprasto suskirstymo konkrečius atvejus nagrinėjančio pareigūno sprendimu.

1 lentelė. Profiliavimo ir skirstymo priemonių naudojimas VUT, 2014 m.⁶

	Profiliavimas ir klientų skirstymas	Profiliavimas neskirstant klientų	Kuriamos / peržiūrimos profiliavimo sistemos	Profiliavimo / klientų skirstymo nėra
Šalys	BE, BG, DE, EE, FR, IE, LV, LT, PT, SE, SI, UK	AT, DK, FI, MT, NL	ES, HR, HU, PL	CY, CZ, EL, IT, LU, RO, SK

3.3. Jaunimo garantijų iniciatyvos kūrimas

Atsižvelgiant į itin svarbų vaidmenį, kurį VUT atlieka įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą, jauniems darbo ieškantiems asmenims skirtų paslaugų gerinimas ir toliau bus viena iš pagrindinių uždavinių artimiausiu metu. Remiantis 2016 m. Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo VUT ataskaita⁷, VUT aktyviau dalyvauja partnerystės programose ir skatina kurti įvairias skirtingų tikslų siekiančias partnerystės programas nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu ir jose dalyvauja.

2014 m. daugiau nei pusė VUT parengė bandomuosius projektus, kuriais padedama įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvą, įskaitant tuos, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama nepalankias sąlygas turintiems ir pažeidžiamiems jauniems žmonėms. Be to, 2014 m. daugiau nei pusė VUT užtikrino savo darbuotojų mokymą konkrečiais darbo su jaunais žmonėmis klausimais. Du trečdaliai VUT vykdė informuojamąjį darbą su jaunais žmonėmis, kurie nesimoko ir nedirba, daugiausia bendradarbiaudamos su mokyklomis, NVO ir jaunimo organizacijomis.

4. DABARTINĖS POLITIKOS PADĖTIES KRYŽMINĖ PATIKRA

Atsižvelgiant į kylančius sunkumus ir ribotus išteklius, svarbus VUT darbotvarkės punktas yra veiksmingumas. Tačiau, nors VUT geriau sekasi įgyvendinti veiklos rezultatų tikslus, vertinimo praktika vis dar nėra plačiai paplitusi. Tik du trečdaliai VUT atlieka tam tikrą bedarbiams arba darbdaviams teikiamų paslaugų vertinimą. Nė vienoje VUT dar nėra įdiegta bendra išsami integruota veiksmingumo užtikrinimo priemonė. Keliose VUT, kuriose siekiant geriau stebėti veiklos rezultatus įgyvendinama bendra kokybės metodika, naudojamos subalansuotos verslo rezultatų suvestinės. Toks metodas gali būti veiksmingas siekiant užtikrinti, kad bandant įgyvendinti konkrečius tikslus (atskirai) nebūtų skatinamas iškreiptas elgesys, nors jis nėra pakankamai gerai parengtas, kad savaimė skatintų paskirstyti išteklius. Kai kurios VUT pradėjo atlikti labiau ribotus išlaidų rezultatų vertinimus pagal konkrečias darbo rinkos programas, kurias įgyvendinant galima atlikti ribotą lyginamąją analizę.

⁶ [Naujausių tendencijų ir dabartinių darbo ieškančių asmenų profiliavimo metodų pakeitimu nustatymas Europos valstybinėse užimtumo tarnybose](#), 2015 m.

⁷ <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=14322&langId=en>.

Yra keli veiksmingumo didinimo aspektai, susiję ne tik su išlaidų mažinimu. Paslaugos tampa veiksmingesnės, kai nedideli išteklių paskirstomi klientams, kuriems jų labiausiai reikia, ir kai išlaidų efektyvumas užtikrinamas kartu su kokybiškais paslaugomis. Didesnį veiksmingumą iš esmės lemia VUT gebėjimas pritaikyti vidaus veiklos struktūras ir kurti naujus darbo metodus, priemones ir paslaugas, kurios veiksmingai atitiktų kintančius suinteresuotųjų subjektų poreikius.

Sprendimas dėl sustiprinto VUT bendradarbiavimo⁸ įsigaliojo 2014 m. birželio 18 d. Juo įsteigiamas oficialus Europos VUT tinklas, būtinas siekiant sukurti ir įgyvendinti visos Europos lyginamosios analizės ir tarpusavio mokymosi (lyginamojo mokymosi) tinklą, kad būtų skatinamas VUT modernizavimas ir gerinami VUT veiklos rezultatai.

Per šį Europos tinklą visos VUT gali dalyvauti lyginamojo mokymosi veikloje, t. y. procese, kuriame kuriamas sistemingas ir integruotas lyginamosios analizės ir tarpusavio mokymosi veiklos ryšys. Lyginamąjį mokymąsi VUT tinkle sudaro gerosios patirties nustatymas naudojant rodikliais grindžiamas lyginamosios analizės sistemas, įskaitant duomenų rinkimą, duomenų patvirtinimą, duomenų konsolidavimą ir vertinimą, ir tarpusavio mokymosi veikla nustatytose prioritetinėse srityse. Taip bus pagerintas duomenų apie veiklos rezultatus rinkimas ir paslaugų teikimo vertinimas.

Geriausią VUT patirtį⁹ siekiant pagerinti veiklos rezultatus galima suskirstyti į 5 sritis:

- 1) VUT organizavimo reformos, įskaitant institucinės struktūros racionalizavimą, žmogiškųjų išteklių perskirstymą sutelkiant dėmesį į paslaugas ir naujoviškų užsakomųjų paslaugų ir viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės modelių sukūrimas.

⁸ 2014 m. birželio 18 d. įsigaliojęs 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 573/2014/ES.

⁹ [HoPES – VUT veiksmingumo darbo grupės galutinė ataskaita, 2013 m.](#)

- 2) Naujų veiklos rezultatų valdymo modelių naudojimas siekiant vykdyti veiklos rezultatų stebėseną ir derinti finansines paskatas su siekiamais rezultatais.
- 3) Informacinių ir ryšių technologijų (IRT) kūrimas siekiant geriau informuoti klientus įvairiais kanalais¹⁰ ir išplėsti teikiamų paslaugų portfelį teikiant savitarnos paslaugas. E. paslaugų išplėtimas, geresnis koordinavimas su kitomis organizacijomis ir institucijomis. Netiesioginio aptarnavimo paslaugų modernizavimas standartizuojant ir automatizuojant procesus.
- 4) Darbo ieškantiems asmenims skirtų paslaugų tobulinimas atliekant profiliavimą ir klientų skirstymą, taip pat naudojant naujus būdus (be pirmiau minėtų IRT) informuoti labiausiai nuo darbo rinkos nutolusius asmenis naudojantis veiksmingomis partnerystės programomis. Prastas susisiekimasis viešuoju transportu ir sunkumai palaikant įstaigos tinklą aprėpiant mažas viena nuo kitos nutolusias gyventojų grupes sukelia ypatingų problemų užtikrinant, kad paslaugomis galėtų naudotis visi¹¹.
- 5) Darbdaviams skirtų paslaugų plėtojimas paskirstant darbuotojus ir teikiant atnaujintą įdarbinimo paramą, taip pat partnerystės ryšių su kitais darbo rinkos tarpininkais plėtojimas.

¹⁰ Iš Austrijos VUT atlikto tyrimo paaiškėjo, kad vartotojų pasitenkinimas padidėjo grupėje, kuri naudojami internetiniais kanalais, o spartesnę reintegraciją lemia daugelio kanalų naudojimas. Darytina išvada, kad, norint optimizuoti investicijų į skaitmeninę kontaktinę technologiją naudą, būtina sukurti prie individualių poreikių pritaikytą daugelio kanalų strategiją. Tyrimas susijęs su klientų pasitenkinimu ir nedarbo priemonių trukme bandomojoje ir kontrolinėje grupėse.

¹¹ Remiantis darbo ieškančių asmenų analize Jungtinės Karalystės Škotijos Hailande. Cooper, U., Nelson, J., Wright, S., Cooper, J. (2008). Galimybės dirbti užtikrinimas, geresnė socialinė įtrauktis ir mažesnės prieinamumo kaimo vietovėse sąnaudos. Susisiekimasis su užimtumo tarnybomis kaime potencialas ir veiksmingumas.

Galima pateikti kelis nacionalinius pavyzdžius¹², atitinkamai susijusius su toliau nurodytomis sritimis.

- 1) Bendras organizacinis veiksmingumas ir institucinė sandara. Prancūzijoje išmokų sistemas valdančios ir užimtumo paslaugas teikiančios organizacijos buvo sujungtos, be kita ko, siekiant paskatinti aktyviųjų priemonių naudojimą. Naujoji 2008 m. įsteigta VUT – *Pôle Emploi* – vykdo ir aktyviašias, ir pasyviašias priemones, kurios racionalizuotos geografiniu ir veiklos požiūriu siekiant padidinti išlaidų efektyvumą; ji siūlo darbo ieškantiems asmenims supaprastintas ir prieinamesnes paslaugas. Veiklos rezultatai išlieka stabilūs, veiklos sąnaudos sumažėjo, o prieinamumas pagerėjo, nepaisant padidėjusio darbo krūvio dėl organizacijų sujungimo metu prasidėjusios krizės, ir reikalavimo VUT teikti labiau prie asmens poreikių pritaikytą paramą.
- 2) Veiklos rezultatų valdymas. Austrijoje naudojama subalansuota rezultatų suvestinė, kurioje palyginami pavieniai rodikliai, įskaitant klientų ir darbuotojų pasitenkinimą. Rezultatų suvestinė nėra naudojama išteklių paskirstymui VUT viduje kontroliuoti arba prioritetams nustatyti; siekiant palyginti sukurtų klasterių veiklos rezultatus taikomas lyginamosios analizės metodas. Iš turimų rezultatų matyti, kad 2006 m. pradėjus naudoti suvestinę ir iki 2011 m. veiklos rezultatai pagerėjo daugiau nei per tą patį laikotarpį padidėjo sąnaudos ir tai reiškia, kad padidėjo našumas.

Paskatų derinimas su rezultatais: Danijoje VUT vadovauja programą finansuojančios savivaldybės, kurių išlaidas vėliau iš dalies kompensuoja centrinė vyriausybė. Didesnės kompensacijos numatytos už priemones, kurios, kaip nustatyta, išlaidų požiūriu yra efektyviausios. Taip savivaldybės finansiškai skatinamos taikyti daugiau išlaidų požiūriu

efektyvių aktyvios politikos priemonių, dėl kurių padidėja bendras aktyvios darbo rinkos politikos veiksmingumas.

- 3) Informacinių ir ryšių technologijų naudojimas siekiant geriau informuoti klientus naudojant įvairius kanalus. Švedijoje veikia kioskai, kuriuose vaizdo priemonėmis galima susisiekti su atokiais centrais siekiant palengvinti asmeninių konsultacijų teikimą darbo ieškantiems asmenims kaimo vietovėse.

Paslaugų plėtojimas naudojant informacines ir ryšių technologijas. Belgijoje Flandrijos VUT (VDAB) investavo į internetinio mokymo paslaugų teikimą. Ji taip pat siūlo paslaugas, kurios padeda įsivertinti savo įgūdžius ir automatiškai rasti jiems atitiktį įgūdžių, kompetencijos ir darbo vietų aprašymų sistemoje. Nyderlanduose gerokai sumažinus VUT veiklos biudžetą dauguma klientų pradėjo naudotis paslaugomis internetu. Dabar Nyderlandų VUT siūlo daug įvairių e. paslaugų, įskaitant praktinius seminarus internetu (mokymąsi internetu) ir interaktyvias paslaugas, kaip antai e. ugdomąjį vadovavimą.

Informacinių ir ryšių technologijų naudojimas siekiant geriau koordinuoti veiklą su kitomis organizacijomis ir institucijomis. Graikijoje sukurtas naujas IT tinklas, kuriuo VUT sujungta su socialinio draudimo, leidimų dirbti ir užimtumo duomenimis. Taip pavyko sumažinti sąnaudas (susijusias su biurokratija ir dubliavimusi) ir sukčiavimą, nes galima automatiškai susirasti informaciją ir atlikti kryžminę duomenų patikrą. Tai padeda sutaupyti laiko ir atlaisvinti išteklių kitiems tikslams, o kartu gerinama paslaugų kokybė ir veiksmingumas.

- 4) Paslaugų pritaikymas specialiesiems poreikiams ir aplinkybėms kaimo vietovėse kuriant partnerystes. Bulgarijoje mobiliosios vietos užimtumo tarnybų grupės kartą per mėnesį lankosi kaimo vietovėse ir steigia ten laikinus biurus. Su tuo susijusias išlaidas pasidalija vietos

¹² [HoPES – VUT veiksmingumo darbo grupės galutinė ataskaita, 2013 m.](#)

savivaldybė (prisiimanti patalpų ir eksploataavimo sąnaudas ir atvykstančios grupės transporto išlaidas) ir VUT (kuriai tenka visos kitos kasdienės grupės išlaidos ir išlaidos, susijusios su dokumentais, kurių reikia, kad biuras veiktų sklandžiai). Lankydamiesi atokiose kaimo vietovėse, mobilieji veiklos padaliniai vykdo individualių veiksmų planų stebėseną, patvirtina, kad registruoti bedarbiai ieško darbo, teikia informaciją apie laisvas darbo vietas ir stiprina ryšius tarp VUT ir kaimo vietovių darbdavių. Programa padėjo daugeliui kaimo vietovėse gyvenančių bedarbių išlaikyti ryšį su darbo rinka ir VUT tai beveik arba visai nieko nekainavo.

- 5) Paslaugų plėtojimas orientuojantis į darbdavius. Jungtinė Karalystė priėmė

sektorinį didelių bendrovių sąskaitų valdymo nacionaliniu lygmeniu modelį. Įgyvendinta lanksti pranešimų apie laisvas darbo vietas sistema ir privačios užimtumo tarnybos gali įrašyti laisvas darbo vietas į VUT duomenų bazę. Sistema yra veiksminga iš dalies todėl, kad joje pirmenybė teikiama savitarnai, nebent nustatomi specialūs poreikiai. Jeigu darbdavys nori surengti pokalbį su klientais, kurių ankstesnė darbo patirtis, VUT duomenimis, yra prastesnė, gali būti steigiamos vietos partnerystės. Tai padeda VUT remti darbo ieškančius asmenis, kuriems gresia didesnis ilgalaikio nedarbo pavojus.

Data: 2017 11 20

5. NAUDINGOS NUORODOS

- VUT Europos interneto svetainėje:
<http://ec.europa.eu/social/PES>
- Europos VUT tinklas:
<http://ec.europa.eu/social/PESNetwork>
- VUT žinių centras, kuriame galima rasti VUT tinklo leidinius:
<http://ec.europa.eu/social/PESknowledgecentre>
- VUT praktika pateikiant įkvėpiančių praktinių VUT veiklos pavyzdžių iš visos Europos:
<http://ec.europa.eu/social/PESpractices>
- VUT indėlis siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų, 2020 m. VUT strateginių rezultatų dokumentas:
<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=9690&langId=en>

PRIEDAS. DUOMENYS, SURINKTI TAIKANT LYGINAMOJO MOKYMOŠI METODĄ

VUT teikia administracinius duomenis toliau nurodytose srityse.

- 1) Indėlis į visų amžiaus grupių ir pažeidžiamų grupių nedarbo lygio mažinimą:
 - a) perėjimo nuo nedarbo prie užimtumo atvejų skaičiaus pagal amžiaus grupę, lytį ir kvalifikacijos lygį dalis, palyginti su visų registruotų bedarbių skaičiumi;
 - b) iš VUT nedarbo registrų išbraukiamų asmenų skaičiaus dalis, palyginti su registruotų bedarbių skaičiumi.
- 2) Indėlis į nedarbo trukmės ir neaktyvumo mažinimą siekiant spręsti ilgalaikio ir struktūrinio nedarbo bei socialinės atskirties problemas:
 - a) perėjimo prie užimtumo, pavyzdžiui, per 6 ir 12 nedarbo mėnesių pagal amžiaus grupę, lytį ir kvalifikacijos lygį atvejų skaičiaus dalis, palyginti su visų VUT registruotų perėjimo prie užimtumo atvejų skaičiumi;
 - b) į VUT registrą įtraukiamų anksčiau neaktyvių asmenų skaičiaus dalis, palyginti su visų to VUT registro įrašų skaičiumi pagal amžiaus grupę ir lytį.
- 3) Įdarbinimas į laisvas darbo vietas (įskaitant savanoriško darbo jėgos judumo atvejus):
 - a) įdarbinimo į laisvas darbo vietas skaičius;
 - b) atsakymai į klausimą, keliamą Eurostato darbo jėgos tyrime: ar VUT padėjo jums susirasti dabartinį darbą?
- 4) Vartotojų pasitenkinimas VUT paslaugomis:
 - a) bendras darbo ieškančių asmenų pasitenkinimas;
 - b) bendras darbdavių pasitenkinimas.

Papildoma informacija bus renkama surengiant struktūrinius pokalbius, kurių metu vertinami pagrindiniai VUT veiklos rezultatus lemiantys veiksniai šiose lyginamosios analizės srityse:

- 1) strateginis veiklos valdymas;
- 2) veiklos procesų, pavyzdžiui, darbo ieškančių asmenų veiksmingo nukreipimo ir profiliavimo ir specialiai pritaikytų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių naudojimo projektavimas;
- 3) tvarus perėjimo aktyvinimas ir valdymas;
- 4) santykiai su darbdaviais;
- 5) faktiniais duomenimis grindžiamas VUT paslaugų projektavimas ir įgyvendinimas;
- 6) veiksmingas partnerysčių su suinteresuotaisiais subjektais valdymas;
- 7) VUT išteklių paskirstymas.